

Sygn. akt V KK 230/17

POSTANOWIENIE

Dnia 21 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **Z.B.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i inne

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 21 listopada 2017 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 25 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Ka (...)

częściowo zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 29 grudnia 2015 r.,
sygn. akt IV K (...)

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz *radcy prawnego W.B. , Kancelaria Radcy Prawnego w S.*, jako obrońcy z urzędu, kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy) w tym 23 % podatku VAT za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego;**
- 3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2015 r., sygn. akt IV K (...), Sąd Rejonowy w S. uznał Z.B. za winnego popełnienia czynów wyczerpujących dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. zb. z art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11

§ 2 k.k. oraz art. 193 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zb. z art., 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które skazał go na kary, odpowiednio: roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę 200 stawek po 20 zł każda, oraz 10 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę 100 stawek po 20 zł każda. Następnie, kary te połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywnę 250 stawek dziennych po 20 zł każda. Nadto, na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt. 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 4 lat próby.

Apelację od wyroku złożył zarówno oskarżony, jak i jego obrońca zaskarżając wyrok w całości. W apelacji skarżący wskazali na zaistnienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej oraz liczne uchybienia przepisom prawa materialnego, jak i procesowego. W podsumowaniu apelacji skarżący wniesli o uniewinnienie skazanego od popełnienia zarzucanych mu czynów, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania w I instancji.

Apelację wniósł także pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych.

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Ka (...), Sąd Okręgowy w S. uznając apelację oskarżonego i jego obrońcy częściowo za zasadne, zmienił zaskarżony wyrok, przy czym rozstrzygnięcie o karze łącznej oraz środka probacji zachowało dotychczasowy wymiar.

Kasację od wyroku sądu odwoławczego wywiódł obrońca Z.B., zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu rażącą obrazę przepisów postępowania, tj. art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. poprzez przeprowadzenie rozprawy w dniu 20 listopada 2014 r. pod nieobecność oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa, a sam oskarżony chciał brać w niej udział, w sytuacji, gdy obrońca Z.B. wnosił o zniesienie tego terminu wskazując, że nieobecność oskarżonego spowodowana jest jego obecnością na rozprawie wyznaczonej przed Sądem Okręgowym w S. I Wydział Cywilny, w sprawie cywilnej przeciwko B.W., która jednocześnie była Przewodniczącą w sprawie karnej, co miało wpływ na treść orzeczenia. Wskazując na powyższe uchybienie skarżący wniósł o uchylenie w całości wyroków sądów obu instancji i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w S. wniósł o oddalenie kasacji obrońcy skazanego z uwagi na jej oczywista bezzasadność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy podlegała oddaleniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. z uwagi na jej oczywistą bezzasadność. Zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wnieść jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Ograniczenie to nie dotyczy jedynie kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.). Dopełniając ustawowego wymogu, obrońca w niniejszej sprawie sformułował zarzut wskazujący na bezwzględną przyczynę odwoławczą polegającą na przeprowadzeniu rozprawy przez sąd I instancji pod nieobecność oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa. Autor kasacji uzasadniając zarzut powołał się na szczególne okoliczności determinujące absencję oskarżonego na rozprawie w dniu 20 listopada 2014 r., a mianowicie uniemożliwiającą oskarżonemu stawiennictwo konieczność udziału w innym procesie. Okoliczność ta była zresztą rozważana przez sąd odwoławczy o czym przekonuje uzasadnienie wyroku (str. 16 uzasadnienia); stanowisko to jest trafne i należy je podzielić w całej rozciągłości. Obrońca skazanego upatruje zaistnienia tej przesłanki w przeprowadzeniu rozprawy w dniu 20 listopada 2014 r. pod nieobecność oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa, a sam oskarżony chciał brać w niej udział, zaś jego obrońca wskazując przyczyny nieobecności oskarżonego (wezwanie na inną sprawę) wniósł o odroczenie rozprawy. Na powyższe uchybienie wskazywał już obrońca skazanego na etapie postępowania apelacyjnego kwalifikując wówczas to uchybienie, jako obrazę przepisów postępowania - art. 374 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. (punkt 10 apelacji obrońcy). Teraz w postępowaniu kasacyjnym uchybienie to zostało zakwalifikowane z bezwzględnego powodu odwoławczego.

Jedynie tytułem przypomnienia wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 374 § 1 k.p.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.) udział oskarżonego w rozprawie głównej był, co do zasady (jeżeli ustawa nie stanowi inaczej), obowiązkowy. Każdy, zatem przypadek przeprowadzenia rozprawy głównej w czasie nieobecności oskarżonego, jeżeli nie zachodziły podstawy do

przewodzenia rozprawy bez jego udziału (art. 376 i art. 377 k.p.k.), stanowił naruszenie art. 374 § 1 k.p.k. w ówczesnym brzmieniu i kwalifikowany był jako uchybienie z art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k.

Rzecz jednak w tym, że w realiach tego postępowania do złamania powyższej zasady nie doszło. Nieobecność oskarżonego na rozprawie w dniu 20 listopada 2014 r. nie została w żaden sposób usprawiedliwiona. Oskarżony faktycznie tego dnia został wezwany i uczestniczył w rozprawie cywilnej wyznaczonej na godzinę 11.00, jednakże, co wynika z ustaleń sądu *meriti* (k. 7987) czynności w tej sprawie zakończono o godz. 11.35, a zatem na 25 minut przed rozpoczęciem rozprawy w sprawie, w której Z.B. został oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i inne. Nie sposób, więc przyjąć za obrońcę, że w takiej sytuacji oskarżony nie miał faktycznych możliwości wzięcia udziału w rozprawie. Wniosku tego nie mogą skutecznie podważyć okoliczności wskazane przez autora kasacji dotyczące możliwości komunikacyjnych, czy odległości obu budynków, w których tego dnia zaplanowano przeprowadzenie czynności sądowych względem Z.B., gdy zważyć, że wskutek informacji obrońcy o przyczynach absencji oskarżonego na rozprawie w dniu 20 listopada 2014 r. wywołanej o godz. 12.00, zarządzono 10 minutową przerwę celem ustalenia, czy przesłuchanie oskarżonego przed Sądem Okręgowym I Wydział Cywilny zostało już zakończone. Co więcej, sam obrońca oświadczył, że w czasie przerwy podjął próbę nawiązania telefonicznego kontaktu z oskarżonym, jednakże ten nie odbierał telefonu, a o powyższym obrońca powziął wiadomość o godz. 12.20 (k. 7987 i k. 8001). Dokonując prostych wyliczeń stwierdzić trzeba, że okres 45 minut, był czasem wystarczającym do pokonania odległości dzielącej oba budynki sądu, o ile rzecz jasna oskarżony rzeczywiście miałby wolę stawienia się na rozprawie. W tych warunkach wobec przyjęcia, na podstawie ustalonych faktów, że absencja oskarżonego na terminie rozprawy była nieusprawiedliwiona, postąpienie sądu I instancji polegające na nie uwzględnieniu wniosku obrońcy o odroczenie terminu rozprawy, a w konsekwencji procedowanie w trybie art. 376 § 1 i 2 k.p.k. nie stanowiło bezwzględного powodu odwoławczego, a tylko jego stwierdzenie mogło w danym układzie procesowym doprowadzić do uwzględnienia kasacji.

Z tych powodów orzeczono jak w sentencji postanowienia.

Orzeczenie o kosztach obrony z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, uzasadnia treść § 17 ust. 3 pkt 1 oraz § 4 ust.1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz.1715).

as